

YTRING

Telefon 77 62 35 52 - E-post: leser@nordlys.no

■ Debattinnlegg skal normalt være signert med navn. Innsender må alltid oppgi fullt navn og adresse til redaksjonen, samt telefonnummer og eventuell e-postadresse.

■ Maksimallengde på innlegg er 5000 tegn inkl. mellomrom. Legg gjerne ved portrettfoto.

■ Skriv kort. Det øker sjansen for

å få innlegget på trykk. Lange innlegg som har stått på trykk i andre aviser, blir ikke prioritert.

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte og redigere innlegg, samt å lagre og utgi innlegg i elektronisk form.

■ Innlegg honoreres ikke, og tilsendte manuskripter blir normalt ikke returnert.

« Vekststrategiene til Troms Kraft har det til felles at de er svært risikable. Der andre gir opp, vil Troms Kraft satse. Dersom stabile utbytter er det viktigste formålet med eierskapet, bør selskapet i stedet satse på en strategi som kan sikre dette.

Større risikoappetitt i Troms Kraft

Av Bernt Arne Bertheussen, førstelektor, Handelshøgskolen/UIT

Toneangivende personer innen politikk, media og næringsliv i Tromsø har store ambisjoner på Troms Kraft sine vegne. De drømmer om at selskapet skal vokse seg stort og mektig gjennom å kjøpe andre bedrifter eller ved å fusjonere. Dessuten skal Troms Kraft satse tungt på vindkraft.

Begge disse ekspansjonsstrategiene fører til at risikoen i selskapet vokser betydelig. Forskning viser at oppkjøp og fusjoner ikke er en enkel og sikker vei til lønnsom vekst. I flertallet av tilfellene ender oppkjøpet med lavere avkastning til eierne i begge bedriftene.

Orkla i trøbbel, Statoil tviler

Det har også vist seg vanskelig å tjene penger på annen fornybar energi enn vannkraft. Et av landets største og mest langsiktige industrikonsern, Orkla, har brukt milliarder av kroner over flere år på å bygge opp solenergisekselskapet REC til å bli en global aktør. Investeringen har imidlertid blitt til en økonomisk hengemyr. Nå forsøker Orkla å redde stumpene ved å selge REC, sannsynligvis ut av landet.

Også Statoil vurderer å kutte ut satsinga på fornybar energi. I et nylig intervju sier toppsjefen, Helge Lund, at «dersom fossile brenslere også de neste tiårene vil dominere det globale energibildet, må vi innen tre-fire år vurdere vår satsing på fornybar energi».

Kan TK få problemer?

Vekststrategiene til Troms Kraft har altså det til felles at de er svært risikable. Der andre gir opp, vil Troms Kraft satse. Når risikoen er høy, går ikke ting som forventet. Prosjekter kan ta lengre tid enn planlagt, og de kan sprekke på kostnader. Når de endelig er ferdige, kan energiprisen ha endret seg i feil retning og lønnsomheten være borte.

I tillegg til risikoen, er det å vokse på vindkraft og gjennom oppkjøp, også svært kapitalkrevende. Store investeringer betinger finan-

STRATEGIDEBATT: Troms Kraft-direktør Odbjørn Schei avbildet etter at selskapet fikk konsesjon for utbygging av Fakken vindpark på Vannøya. «Forutsetningen for enhver strategi er at administrasjonen i selskapet holdes i ørene. Til dette kreves det eiere som er sterke i klypa», skriver artikkelforfatteren. Foto: Ole Åsheim

siell løfteevne. Det kreves i tillegg finansiell fleksibilitet for å kunne drifte stor forretningsmessig risiko.

Eierne må stille opp

Når kapitalmangelen melder seg, må eierne avstå fra utbytte. Holder ikke dette, må de skyte inn mer penger i selskapet sitt. Er heller ikke dette tilstrekkelig, må nye eiere inviteres inn.

Potensielle nordnorske offentlige eiere har lite kapital å stille opp med. Heller ikke på private nord-

norske hender fins det midler som monner i denne sammenhengen. Da gjenstår nasjonalt offentlige eide selskap som Statkraft, eller privat sørnorsk/internasjonalt kapital.

Er problemene store nok, blir det neppe spurt om hvor pengene kommer fra (jf. Hurtigruten). Dersom Troms Kraft mangler den finansielle utrustninga som den nye strategien krever, kan dette bety store økonomiske problemer i framtida.

Bør TK i stedet satse på det trygge?

Det er når framtidsutsiktene er forutsigbare, egenkapitalen tilstrekkelig og vekstplanene beskjedne, at eierne kan ta ut store utbytter, slik Tromsø kommune og Troms fylkeskommune har gjort det siste tiåret. Dersom stabile utbytter er det viktigste formålet med eierskapet, bør selskapet i stedet satse på en strategi som kan sikre dette.

En slik strategi kan være å fokusere på kjernevirksomheten, strøm-

linjeforme denne og sørge for fornøyde kunder. Diverse mer eller mindre perifere alternative investeringer bør kuttes ut. Det enkleste er ofte det beste.

Med bakgrunn i de siste hendelser, kan det virke som at selv det enkle kan være vanskelig nok for ledelsen i Troms Kraft. Forutsetningen for enhver strategi er imidlertid at administrasjonen i selskapet holdes i ørene. Til dette kreves det eiere som er sterke i klypa.

Konsekvenser av vedtak i Tromsø Ap og Troms Kraft

Av Torbjørn Trondsen, Tromsø

Forsker Terje Mathisen misforstår når han i Nordlys 22.09.10 påstår at vedtaket i Tromsø Arbeiderpartis representantskap 16. september har redusert verdien av Troms Kraft med flere hundre millioner kroner.

Hans påstand ville være riktig om Tromsø kommunes interesser i Troms Kraft var knyttet til aksjeverdier notert på børsen, på lik linje med ordinære private aksjesel-

skaper hvor maksimering av aksjeverdier er hovedmålsetningen. Fellesskapets interesser i Troms Kraft er derimot knyttet til verdien av de tjenester selskapet gir tilbake til samfunnet på lik linje med tjenestene fra andre offentlige virksomheter som universiteter og forvaltningsbedrifter, ikke i omsettelige aksjeverdier.

Verdien av Troms Kraft kan måles etter prisen på den strømmen selskapet leverer til husholdning-

ene, og etter det årlige utbyttet til kommunekassen som bidrar til vår felles velferd. I tillegg vektlegges selskapets investeringer i næringsutvikling, som kan gi ringvirkninger langt ut over deres eget bedriftsøkonomiske regnskap som vindkraftanlegget på Flakken og strømledning til Sommarøy for å opprettholde fiskeindustrien og bosettingen.

Det er disse verdiene Tromsø Arbeiderparti sikrer gjennom sitt ved-

tak om å opprettholde selskapet i offentlig regi. Realverdien av selskapet er ikke svekket av vedtaket, selv om prisingen av selskapets aksjer ville kunne blitt høyere gjennom for eksempel børsnotering, noe som ikke er aktuell politikk og derved uinteressant.

Hvis investeringene på 2,2 milliarder kroner som Troms Kraft har foretatt i kraftselskaper i Nordland har forutsatt privat kapitaltilførsel, er det derimot de styrende organer i

selskapet som uten politisk ryggdekning hos eierne har satt hundrevis av millioner i spill med risiko for redusert aksjeutbytte.

Jeg har tidligere i Nordlys utfordret selskapet om å redegjøre for dette forhold, men uten å få svar. Dette mener jeg er et meget alvorlig forhold som bør inngå i den granskningen som nå skal skje av selskapet.